

İstanbul'un kültürel varlığı kayıt altında

YAVUZ ULUTÜRK İSTANBUL

22/12/2010

İstanbul'un mimarî yapıları, arkeolojisi, halk kültürü ve kültürel ekonomisiyle ilgili bütün bilgiler bir internet sitesinde toplandı. Bugün kullanıma açılacak olan 150 bin web sayfası genişliğindeki Kültür Envanteri'nde 60 bin fotoğraf ve 70 bin fiş eşliğinde şehre ait bütün kültürel değerler ilk kez bir araya geliyor. Envanter, 'İstanbul'da ne var?' sorusuna cevap veriyor.

Hazreti Süleyman, insanlara, cinlere, kuşlara ve rüzgâra hükmederken, bir padişah kendisine isyan eder. Hazreti Süleyman da ülkesine varır, onu esir alır. Kızıyla evlenip onu Rum illerine getirir. Kız, "Ya Eminallah" der; "Dilerim ki benim için burada bir saray yaptırırısın. Ben de geri kalan ömrümü orada daima ibadetle geçiririm." Hazreti Süleyman yer araştırıp İstanbul toprağına gelir. Su ve havasının güzelliğine vurulur. Büyük bir saray yaptırır ve şöyle dua eder: "Bu şehir cihan yıkılıncaya kadar bakımlı ve mamur kalsın." Evliya Çelebi'nin şehrin kuruluşuna dair bu rivayeti ne derece sahihtir bilinmez ama, İstanbul'un dünyanın en kadim şehirlerinden olduğu su götürmez. Peki bu şehrin zenginliğinden ne kadar haberdarız? Neresinde ne var? Folkloru, efsaneleri, hikayeleri neler? Bütün bu soruların cevabına ulaşmak artık çok kolay. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti'nin desteğı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye Bilimler Akademisi'nin (TÜBA) işbirliğinde hazırlanan 'İstanbul Kültür Envanteri', şehrin bütün kültürel zenginliğini bir internet sitesinde topluyor.

Bugün hizmete giren 'www.istanbulkulturenvanteri.gov.tr' sitesi, dün akşam Çırağan Kempinski Otel'de düzenlenen bir toplantı ile tanıtıldı. Sitede, Arkeoloji, Kentsel Mimari, Halk Kültürü ve Kültür Ekonomisi ana başlıklarında, İstanbul'un hızla yok olan kültür varlıkları kayıt altına alınıyor. 1 milyon 512 bin lira harcanarak hazırlanan sitede, 150 bin web sayfası, 60 bin fotoğraf ve 70 bin fiş yer alıyor. Sitede İstanbul'un 39 ilçesinde bulunan 27 bin 690 mimari yapı da bütün özellikleriyle kayıtlı.

Kültür Envanteri, 1776-2010 yılları arasında İstanbul'un geçirdiğı evreleri, haritalarla gösteriyor. Sitede çapraz, coğrafi ve tematik sorgulama ile arama yapılabilir. İstanbul'da yerini bile bilmediğimiz, nerede olduklarını merak ettiğimiz hanlardan hamamlara, camilere, kiliselere, surlara, çeşmelere, dikili taşlara kadar pek çok tarihî yerlere de ulaşmanın mümkün olduğu sitede günümüzün sanat galerileri, opera, bale ve konser salonları, sinemalar, festival bilgileri, kültür merkezleri de yer alıyor. Envantere, Bilgi Üniversitesi'nin yayımladığı 17 kitap da eşlik ediyor.

Projenin öncüsü İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürü Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili, bu envanter ile isteyen herkesin İstanbul'la ilgili her türlü bilgiye ulaşabileceğini söylüyor. Bilgili, projeyi sekiz yıl önce il kültür müdürlüğündeki görevine başladığında gündemine almış. Bilgili, "Ciddi bir ekip çalışması ve maliyet gerektiriyordu. 2010 Avrupa Kültür Başkenti olmanın imkânlarıyla şimdi bunu gerçekleştirme fırsatı bulduk." diyor. Bilgili, kültür ve turizm konusundaki bütün projeler için altyapı oluşturan envanterin elektronik ortamda sürekli kullanıma açık bulunduğuna, sürdürülebilir ve güncellenebilir özelliklerine sahip olduğuna dikkat çekiyor.

Türkiye Bilimler Akademisi Başkanı Prof. Dr. Yücel Kanpolat ise çalışmayı "Kültür Başkenti olarak kabul ettiğimiz İstanbul'un elinde ne var?" sorusunun cevabı olarak görüyor. Envanterin Türkiye'de ilk, dünyada da iddialı olduğunu söyleyen Kanpolat, "Geçen yıl böyle bir envanter yoktu, şimdi var. Zamanla geliştirilir, düzeltmeler yapılabilir." diyor.